

Guideturer sommaren 2022 Österbybruks herrgård

Österbybruks Herrgård

Vecka	Datum	Aktivitet	Tid	Aktivitet	Tid
26	1/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	2/7	Tema: Dannemora	11-12.30	Tema: Vallonsmedjan	14-15
	3/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
27	8/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	9/7	Vallonbruket Österby	11-12	Tema: Odling, mat och måltid	14-15.30
	10/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
28	15/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	16/7	Tema: Dannemora	11-12.30	Tema: Vallonsmedjan	14-15
	17/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
29	22/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	23/7	Vallonbruket Österby	11-12	Tema: Odling, mat och måltid	14-15.30
	24/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
30	29/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	30/7	Tema: Dannemora	11-12.30	Tema: Vallonsmedjan	14-15
	31/7	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
31	5/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	6/8	Vallonbruket Österby	11-12	Tema: Odling, mat och måltid	14-15.30
	7/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
32	12/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	13/8	Tema: Dannemora	11-12.30	Tema: Vallonsmedjan	14-15
	14/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
33	19/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15
	20/8	Tema: Dannemora	11-12.30	Tema: Vallonsmedjan	14-15
	21/8	Vallonbruket Österby	11-12	Herrskapsliv och arbetarslit	14-15

Guidetur Vallonbruket Österby

Vattenhjul, stånghammare och blåsmaskin som fungerar än idag.

Under den guidade turen berättas om hur Österbybruk och herrgårdsområdet utvecklades till att bli ett av de största och mest framgångsrika järnbruken i Sverige under 1600-och 1700-talet med hjälp av den fantastiska Dannemoramalmen.

I Österbybruk producerades smide redan i Gustav Vasas hytta på 1500-talet och med hjälp av den nya tekniken vallonsmide blev bruket en viktig del av Sveriges välstånd och industrialism. Vi berättar om de valloner som invandrade till Sverige på 1600-talet och som formade livet på många järnbruk, särskilt i Uppland.

Guideturen går via herrgården och parken sen vidare till världens enda bevarade vallonsmedja. Du får se smedjan komplett med verktyg och stångjärn. Du får höra om Dannemoramalmens speciella egenskaper och vad som var så speciellt med vallonsmidet.

Vi promenerar under större delen av visningen. Trappsteg och slänter finns, varför turen inte är helt tillgänglighetspassad.

- Turen tar ca 1 timme
- Tid: 11:00

Denna visning passar att kombineras med eftermiddagsvisning "Herrskapsliv och arbetarlit". Obs! För två visningar med rabatterat pris boka varje guidning separat under "Dubbla guideturer" för respektive.

Guidetur Herrskapsliv och arbetslit

Herrgårdsfolk och bruksfolk; alla lika viktiga för brukets välstånd och utveckling. Men vilka var de och hur levde de?

Visningen börjar i den ståtliga och slottsliknande herrgårdsbyggnaden. Genom herrgårdens salar och rum berättas historien från rikedom till fall, om valloninvandring, bruksägare, herrgårdsbyggnader, herrskapsliv och spännande diplomati på högsta nivå.

Vandringen passerar förbi den gamla vallonsmedjan och avslutas med ett besök i den gamla smedsbostaden från 1800-talet. Där möter dig livet för den hårt arbetande befolkningen i deras "boställe". Du får höra om de många olika yrkena på bruket och den klassindelning som fanns och om livet för kvinnor och barn.

Visningen börjar utanför entrén till herrgården och tar ca 60 min. Trappsteg förekommer in i herrgården och smedsbostaden. Promenaden till smedsbostaden är ca 300 m.

- Turen tar ca 1 timme
- Tid: 14:00

Denna visning passar att kombineras med förmiddagsvisning "Vallonbruket Österby". Obs! För två visningar med rabatterat pris boka varje guidning separat under "Dubbla guideturer" för respektive.

Guidetur Dannemora Tema

Född i Dannemora dömd till döden; upplev den hisnande känslan av att se ner i de gamla gruvschakten. Hör berättelserna om det farliga och hårda arbetet i berget och kampen mot vattnet.

Under den guideade turen tittar vi bland annat ner i Europas största dagbrott Storrymningen. Du får veta vad stånggång är och hur den användes och guiden berättar om gruvans historia. Vi besöker gruvmuséet med spännande utrustning från olika tidsperioder.

Visningen tar ca 90 min och börjar vid Mineralmuséet beläget vid parkeringen på andra sidan vägen mitt emot klockstapeln. Visningen är inte tillgänglighetsanpassad, vi promenerar under större delen av visningen och vissa delar är lätt kuperade.

Denna visning är tänkt att samma dag kombineras med visningen "Arbetslivsmuseet Vallonsmedjan". Obs! Rabatterat pris för två. Boka varje guidning separat under "Dubbla guideturer" för respektive.

- Turen tar drygt en 1 timme
- Tid: 11:00

Guidetur Vallonsmedjan arbetslivsmuseet Tema

Från berget i Dannemora till Järngraven i Stockholm; upplev världens enda kvarvarande vallonsmedja med bevarade verktyg och maskiner.

Under den guideade turen följer vi malmens väg från gruvan, via masugnen och härdarna till färdigt stångjärn. Varför var tekniken med vallonsmidet så unikt och begrepp som "geuse" och "labby" kommer inte längre att vara obekanta efter visningen. Du får svaret på frågan hur vallonjärnet från Uppland kom att bli efterfrågat över hela Europa. Smedjan med den vattendrivna stånghammaren och blåsmaskinen övergavs komplett med verktyg och stångjärn när ny modern teknik infördes på bruket. Smedjan är idag ett unikt avtryck i Sveriges industrihistoria. Vi besöker också smedsbostaden där du får veta mer om arbets- och levnadsvillkor för bruksfolk i Österbybruk.

Visningen börjar utanför den övre delen av Vallonsmedjan, "Kottboden" och promenaden till smedsbostaden är ca 250 m. Trappsteg och slänter finns, varför turen inte är helt tillgänglighetspassad. Inne i smedjan är golvet ojämnt och ljuset något svagt.

Denna visning är tänkt att samma dag kombineras med visningen "Dannemora gruva". Rabatterat pris för två. Boka varje guidning separat under "Dubbla guideturer" för respektive.

- Turen tar drygt en 1 timme
- Tid: 14:00

Guidetur Odling mat och måltid

Örter, rovor och limoner; lär dig mer om självhushåll för fattig och för rik och dess betydelse i 1700-och 1800-talets mat.

Under den guideade turen besöker vi Orangeritradgården, parken, det gamla herrgårdsköket och smedsbostaden. Du får veta hur och vad man odlade, vilka maträtter som var vanliga på menyn och höra om andra traditioner kopplade till mat på bruket. Smakprov serveras under turen.

Visningen börjar utanför herrgårdsbutiken på stallplanen. Vi promenerar under större delen av visningen, trappsteg in till herrgårdsköket och smedsbostaden.

Denna visning passar att kombineras med förmiddagsvisningen "Vallonbruket Österby".

Obs! För två visningar med rabatterat pris boka varje guidning separat under "Dubbla guideturer" för respektive.

- Turen tar ca 80 minuter
- Tid: 14:00

Biljetter till alla guideturer bokas och betalas i Herrgårdsbutiken i det gamla stallet eller via bokningslänk som du hittar på vår hemsida. www.osterbybruksherrgard.se